ครูบหมอควาย

เชื้อ ว่องส่งสาร

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

๒. การศึกษาสัตวแพทย์

๒๔๗๙ เริ่มเข้าศึกษาในแผนกสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย หลังจากไปชำระเงินค่าเล่าเรียนที่สำนักงานเลขาธิการแล้ว ก็ไปดูสถานที่เรียน และดูตารางสอนว่าจะเข้าเรียนที่ไหน ที่ตึกวิทยาศาสตร์ การเดินจากสำนักงานเลขาธิการตึกอักษรศาสตร์ถึงตึกวิทยาศาสตร์เล่นเอาเหนื่อย เพราะเหมือนกับเดินผ่านป่า ต้นฉำฉาซึ่งรู้จักกันสมัยนั้นปัจจุบันคือต้นจามจุรี (Enterolobium saman)

พอมาถึงหน้าตึกขาวก็พบบุรุษร่างใหญ่อ้วนแต่งกายเรียบร้อยยืนอยู่หน้าตึก มองเราตาเขม็ง ด้วยความสำนึกว่าน่าจะเป็นคนใหญ่คนโต หรือจะเป็นคณบดีก็ไม่ทราบ จึงยกมือไหว้แล้วค่อย ๆ เดินตัวลีบ ๆ ไปในตึกเพื่อดูตารางสอนว่าจะต้องเรียนอะไรที่ไหน พอขึ้นไปบนตึกก็พบชายคนหนึ่งตัดผมทรงดอกกระทุ่ม นุ่งกางเกงสีเทาไม่ค่อยจะเรียบร้อยนัก ด้วยความเข้าใจเอาว่าคงจะเป็นผู้ปกครองมาดูตารางสอนให้ลูก ๆ ของเขา จึงเดินเข้าไปเบียดดูตารางสอนกับเขาบ้าง ท่านมองท่าทางดุ ๆ แต่ก็ไม่สังหรณ์ใจ รู้สึกว่าตลอดเวลาที่ยืนดูไม่มีใครมาดูอีกเลย เราดูก็ใช้เวลานานหน่อย เพราะไม่รู้เรื่องใช้อักษรย่อทั้งนั้น วิชาหนึ่งมีทั้ง Lecture, Lab และ Tu ซึ่งก็ไม่รู้อีกว่าแปลว่าอะไร แต่ละห้องก็บอกเบอร์ไว้แต่ละเบอร์เป็นเลขหลักร้อยทั้งนั้น เช่น ๑๐๔, ๒๓๒, กำลังนึกอยู่ในใจว่า เอ! ทำไมตึกก็ไม่ใหญ่โตนักทำไมจึงมีห้องมากมายก่ายกองเสียจริง ๆ เป็นร้อย ๆ ทีเดียว ยืนงงอยู่นานเท่าไหร่ไม่รู้สึกตัว จนกระทั่งพอคนผมดอกกระทุ่มออกไปแล้ว มีคนมาดูกันเยอะแยะไปหมดยังจำได้ติดตาว่า มีคนผอมผิวเหลืองซีด ๆ คนหนึ่งมาอธิบายถึงได้ว่าการเข้าเรียนปีที่ ๑ นั้น พวก

วิทยาศาสตร์ได้แก่วิทยาศาสตร์ เตรียมแพทย์ เตรียมสัตวแพทย์มีวิชาต้องเรียนรวมกันด้วย จากวิชาที่ต้องเรียนปีหนึ่ง ๔ วิชา คือ เคมีฟิซิกส์ ไบโอ ภาษาอังกฤษ ที่เรียนรวมกันก็คือ เคมี และ ไบโอ (ชีววิทยา)

พอฟังคำอธิบายแล้ว ค่อยกระจ่างและกล้าขึ้นก็ถามว่า ก่อนเข้ามานี้พบคนสองคน และเล่ารูปร่างให้ฟังเขาบอกว่า

คนที่เรายกมือไหว้นั่นนะ คือ นายฮวด เสมียน ส่วนคนที่เราไปยืนประกบ ผมดอกกระทุ่ม คือ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ คุณหลวงพรตพิทยพยัต เท่านั้นเอง เราก็เข่าอ่อน ทำท่าจะเป็นลม

ครุ่นคิดอยู่หลายวัน ว่าท่านคณบดีจะจำได้ และจะเหมาเอาว่าเรานี้เซ่อซ่าจริง ไม่ควรจะเรียนมหาวิทยาลัย ละแย่

วันเปิดเรียนวันแรก เรียนเคมี รวมกับเตรียมแพทย์เภสัชกรรม ที่ห้องบรรยายเคมี ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร พวกเตรียมสัตวแพทย์มีอยู่ ๒๐ คน ก็ไม่รู้ว่านั่งกันตรงไหน กว่าจะรู้ว่าพวกเราเป็นใครทั้ง ๒๐ คนก็กินเวลาเอาเกือบอาทิตย์ การเรียนก็จับต้นชนปลายไม่ถูก การสอนเป็นแบบบรรยาย จดไม่ทัน กลุ้มพิลึก แผนกสัตวแพทย์อาศัยเรือนไม้หลังตึกเป็นที่พักพิง และก็ได้ความรู้ใหม่หลังจากได้สอบถามแล้วว่า

เมื่อเริ่มการศึกษาสัตวแพทย์นั้น มีผู้สมัครเรียนสาขานี้คือ คุณสมบูรณ์ สารทูลทัต ซึ่งในเวลาต่อมาก็ไปเรียนและสำเร็จเป็นแพทย์ ก่อนรุ่นเราซึ่งเข้าใจว่าเป็นรุ่นแรกตอนมาสมัคร ก็ปรากฏว่ามีรุ่นพี่อยู่ถึง ๒ รุ่นด้วยกัน รุ่นพี่รุ่นแรกมีคุณสำราญ วรรณพฤกษ์ คุณกฤษณ์ โตษยานนท์ คุณทองศรี วีรางกูร ๒ ท่านแรกสอบได้ไปศึกษาต่างประเทศ คุณทองศรี วีรางกูรป่วย จึงไม่มีท่านผู้ใดสำเร็จเป็นสัตวแพทย์ในรุ่นนี้

ท่านทั้งสองที่ไปเรียนต่างประเทศระหว่างสงครามก็เป็นเสรีไทย และกลับไปเรียนต่อทางสัตวแพทย์คนเดียว คือคุณสำราญ วรรณพฤกษ์ สำเร็จ M.R.C.V.S. กลับเข้ารับราชการกรมปศุสัตว์ชั่วระยะสั้นก็ลาออกไปประกอบอาชีพอื่น

คุณทองศรี วีรางกูร ก็มาเรียนพร้อมกับรุ่นพี่ซึ่งสำเร็จเป็นสัตวแพทย์รุ่นแรกซึ่ง

หลายคนเข้ารับราชการกรมปศุสัตว์ และจะครบเกษียรอายุ กันยายน ๒๕๑๘ ก็สองท่าน สำหรับคุณทองศรี วีรางกูร ถึงแก่กรรมเสียก่อนที่จะจบการศึกษา

ในระยะนี้มีผู้ได้รับทุนไปศึกษาสัตวแพทย์ต่างประเทศหลายท่านอาทิ อาจารย์ละออ คุ้มไพโรจน์ อาจารย์ประสงค์ เตมียาจล อาจารย์ลำพูน ศศิบุตร์ ดร. กำแหง พลางกูร และนายบุญ บุญทระกุล ทุกท่านสำเร็จได้ M.R.C.V.S เว้นนายบุญ บุญทระกุล คนเดียว

หลักสูตรการศึกษาสัตวแพทย์ขณะนั้น ๔ ปี เป็นเตรียมสัตวแพทย์เสีย ๒ ปี สัตวแพทย์ ๓ ปี การศึกษาสัตวแพทย์ระหกระเหินย้ายไปอยู่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์บ้าง เกษตรศาสตร์บ้าง จึงมีผู้สำเร็จสัตวแพทย์จากจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัยเพียง ๒ รุ่น คือรุ่นพี่ และรุ่นเราซึ่งเข้าเรียนกัน ตัวย่อของปริญญาสัตวแพทยศาสตร์ ๒ รุ่นนี้ใช้คำว่า สต.บ. ส่วนผู้สำเร็จหลังจากนั้นใช้คำว่า สพ.บ.

แม้ในปีหนึ่งจะมีวิชาเรียนเพียง ๔ วิชาเท่านั้น และนอกจากบรรยาย ยังมีติว คือ ทบทวน และมีภาคปฏิบัติก็ยังเป็นการยากที่จะสอบผ่าน ทั้งนี้ต้องสอบได้ทุกวิชาจึงจะผ่าน ถ้าตก ๑ วิชา ให้สอบแก้ตัวใหม่เรียก รี เอกแซม

ถ้าตก ๒ วิชาให้เรียนซ้ำ เรียก รี พิท

ถ้าตก ๓—๔ วิชา เรียก รี ไทน์

คำว่ารี....นั้นเรากลัวกันนักกันหนา ซึ่งก็มีบางคนเวียนเข้าเวียนออกจนกระทั่งตั้ง ๑๗ ปีจึงสำเร็จก็มี จากผลของการรีนี้เองทำให้พวกเรา ๒๐ คนนั้นมาสำเร็จเอาปีสุดท้ายเพียง ๑๒ คนเท่านั้น

ในบรรดาวิชา ๔ วิชาที่เรียนนั้น ส่วนใหญ่ก็ได้ศึกษามาบ้างจากชั้นมัธยมปีที่ ๘ (ปัจจุบันเทียบ มศ. ๕) แต่ละเอียดกว้างขวางกว่า ที่น่าขันก็คือวิชาภาษาอังกฤษ เรียนมาตั้งอยู่ชั้นมัธยมปีที่ ๑ ตั้ง ๗—๘ ปีก็ยังเอาดีไม่ได้ พอมาเข้าเรียนอาจารย์เป็นฝรั่ง Mr. Davies เท่านั้นสั่นเป็นเจ้าเข้า หนังสือเรียนก็เล่มนิดเดียวคือ Threasure Island อาจารย์ก็ไม่รู้เอาอะไรมาถามจะหล่นเสียให้ได้

มารเริ่มผจญ ที่มหาวิทยาลัยมีสโมสร มีโต๊ะบิลเลียดที่หอพักสำหรับนิสิต เรียกกันว่า หอใหม่ แต่เก่าคร่ำคร่าก็มีโต๊ะบิลเลียดแต่เป็นโต๊ะเล็กขนาดกว้างสองศอก ยาววา โต๊ะที่สโมสรเป็นโต๊ะสำหรับรุ่นพี่ เรารุ่นน้องอาจเอื้อมไม่ได้ สอนให้รู้จักระบบอาวุโส (Seniority)

การทำอะไรไม่รู้จักระบบอาวุโสต้องได้รับโทษเรียกกันว่า "ราหูพิโรธ" ดีอยู่อย่างก็คือก่อนจะลงโทษนั้น เขาจะเตือนก่อน เมื่อได้รับคำเตือนแล้วไม่หยุดยั้ง หรือดื้อรั้นจะต้องถูกจับโยนน้ำ ถ้าโทษหนักถูกโยนบกก็มี แต่เป็นเรื่องนาน ๆ มีทีไม่สู้จะมีบ่อยนัก การนับถือระบบอาวุโสจึงขลังนัก

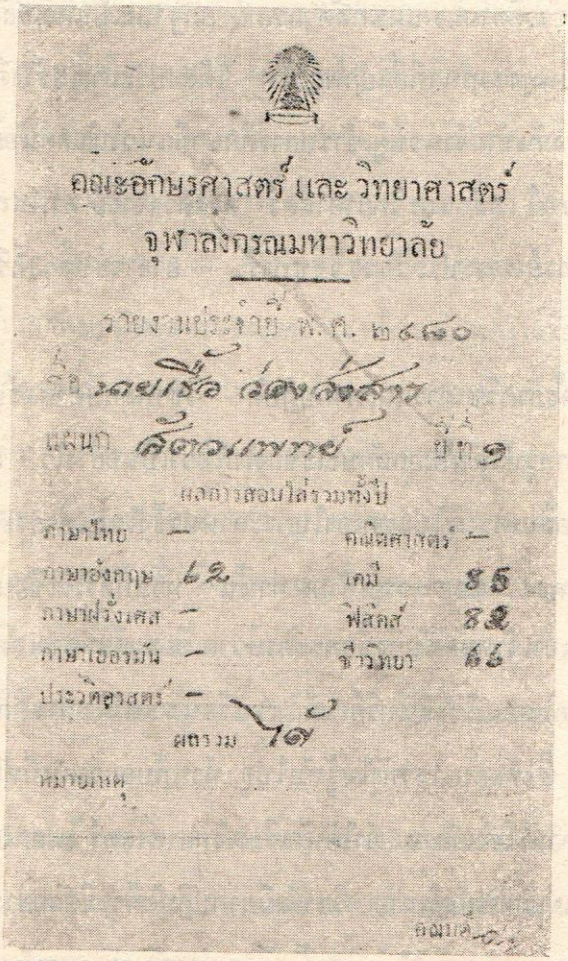
ที่โต๊ะเล็กนี่เองพวกเราไปเล่นกัน ๔ คน พวกละ ๒ คนเล่นกันเกือบทุกเย็น การศึกษาหย่อนยานไป การสอบของจุฬาแบ่งเป็น ๒ เทอมคือกลางปีกับปลายปี เนื่องจากการเรียนหย่อนยาน การสอบกลางปีผลก็ออกมาอย่างลูกผีลูกคน จึงเป็นการเตือนสติอีกครั้งหนึ่งก่อนสอบไล่

กิจกรรมบางประการเริ่มขึ้นคือ การถวายบังคมพระบรมรูปทรงม้า งานนี้เกือบจะเป็นงานของจุฬา นิสิตแต่งตัวชุดขาว เสื้อนอกคอปีดกระดุม ๕ เม็ดมีแผงคอสีต่าง ๆ ตามคณะ วิศวกรรมสีเลือดหมู วิทยาศาสตร์สีเหลือง แพทยศาสตร์สีเขียว คณะสัตวแพทย์ยังเป็นเตรียมขึ้นอยู่กับคณะวิทยาศาสตร์จึงใช้แผงคอสีเหลือง หลังถวายบังคมพระบรมรูปแล้ว ก็เดินเที่ยวเล่นในบริเวณเขาดินวนา ดูเป็นสิงภาคภูมิอย่างยิ่ง

ประมาณเดือนพฤศจิกายน ก็มีการแข่งขันฟุตบอลประเพณีระหว่างจุฬาลงกรณ-มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งขณะนั้นก็มี ๒ มหาวิทยาลัยเท่านั้น ชิงถ้วยพระราชทาน เก็บเงินบำรุงกองทัพบก ฟุตบอลที่ลงเล่นกันไม่ค่อยจะเท่าไหร่ กองเชียร์ซิมีความสำคัญสุดยอด นิสิต นิสิตา แต่งสีชมภู นิสิตใส่เสื้อสีชมภู นิสิตานุ่งกระโปรงสีชมภู จวน ๆ จะมีการแข่งขันหัวหน้าคณะจะบอกให้เอาเสื้อไปย้อมสีชมภู ที่จะตัดใหม่ก็ได้ไม่ห้าม เราอยู่ในจำพวกทุนน้อยก็เก็บเอาเสื้อมาย้อมสีชมภูแล้วก็ไปเชียร์กับเขา ฝ่ายจุฬา ๆ นักศึกษามีน้อย เลือกผู้เล่นไม่ค่อยจะได้มากนัก แม้อาจารย์ก็ยังลงเล่น อาจารย์หลวงศรีสมรรถวิชากิจ ลงเล่นเป็นแบคหลัง อาจารย์กิมเฮี้ยน (ปัจจุบันศาสตราจารย์ ดร. พิมล กลกิจ อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น) ก็ลงเล่นเป็นแบคหน้า การแข่งขันกระทำกันทุกปี ผลมักจะปรากฏว่าจุฬา ๆ เป็นฝ่ายปราชัยเสียเป็นส่วนมาก

แผนกสัตวแพทย์ ถึงแม้จะเป็นแผนกเล็กก็ยังส่งผู้แทนเข้าทีมมหาวิทยาลัยถึง ๒ คน นับว่าไม่เลวทีเดียว คือ คุณเอนก ยมจินดา และ คุณสมุทร เจริญรัถ สิ่งที่น่าภูมิใจอย่างยิ่งก็คือ เรามีรุ่นพี่เป็นผู้แทนคณะวิทยาศาสตร์ได้ทั้ง ๆ ที่เรามีไม่กี่คน ผู้นั้นคือคุณชุบ นาคสวัสดิ์ (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น ครรชิต)

หลังฟุตบอลประเพณี ต้นก้ามปูเริ่มออกดอก ติดฝัก ฝักแก่ เริ่มร่วง ฝักก้ามปู เริ่มร่วงเป็นสัญญลักขณ์ของการสอบไล่ เสียงตกของฝักก้ามปูแต่ละฝักทำให้สมองสะเทือน คล้ายกับเตือนว่าดูหนังสือเสียทีซิ จะสอบอยู่แล้ว และแล้วการสอบก็มาถึง เราเข้าสอบกัน หมดทุกคนด้วยความหวัง หลังจากนั้นก็รอฟังผล ต่างคนต่างก็แยกย้ายกันกลับภูมิลำเนาเดิม แล้วเราก็จากกัน

คณะอักษรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
รายงานประจำปี พ.ศ. ๒๔๗๐
ชื่อ นายเชื้อ [illegible]
แผนก [illegible] ปีที่ ๑
ผลการสอบไล่รวมทั้งปี
ภาษาไทย –
ภาษาอังกฤษ ๖๒
ภาษาฝรั่งเศส –
ภาษาเยอรมัน –
ประวัติศาสตร์ –
คณิตศาสตร์ –
เคมี ๕๕
ฟิสิคส์ ๕๒
ชีววิทยา ๖๖
ตลอดปี ๗๗
หมายเหตุ
คณบดี

พบกันอีกครั้งตอนประกาศผล ใจตุ๋ม ๆ ต้อม ๆ เราตื่นขึ้นรถน้ำมนต์แต่เช้า มาถึงมหาวิทยาลัยก่อนเพื่อน ดูประกาศตัวเองก่อนว่าได้ หรือ ตก พันเคราะห์ไปที เราผ่าน ดูเพื่อน ๆ ตกก็มี แก้ตัวใหม่ก็มี คนที่เล่นบิลเลียดด้วยกัน ตกต้องออกไปหนึ่ง ตกซ้ำชั้นไปอีก ๑ คน เสร็จแล้วไปรับใบประกาศผล เล็กนิดเดียว แต่ศักดิ์สิทธิ์

เปิดเทอมใหม่ด้วยความภาคภูมิใจ ได้ศึกษาเตรียมสัตวแพทย์ปีที่ ๒ พวกเราร่อยหลอไป ๔–๕ คน ปีนี้จุฬาฯ กำลังพัฒนา บ่าต้นก้ามปูถูกโค่นจะปรับที่เป็นสนาม หอประชุม และสระน้ำ รวมทั้งเสาธง ซึ่งเราภูมิใจเป็นหนักหนาว่าเป็นเสาธงที่สูงที่สุดในเมืองไทย ก่อนหน้านี้เสาธงสถานทูตอังกฤษสูงที่สุดคราวนี้ของจุฬาลงกรณ์

ยิ่งกว่านั้นข่าวดีตามมา แผนกสัตวแพทย์ ยกฐานะเป็นคณะสัตวแพทยศาสตร์ ได้ที่จำนวน ๕๐ ไร่ซึ่งเป็นทุ่งแรกนาที่สี่แยกพญาไท ได้งบประมาณสร้างตึกตั้งเจ็ดหมื่นบาททำให้เคลิ้มฝัน แต่ตรงกันข้ามจำนวนผู้เข้ารับการศึกษามีแนวโน้มลดน้อยลง ปีนี้เราเรียนอินทรีย์เคมีรวมกับแพทย์ เภสัชและวิทยาศาสตร์ ศาสตราจารย์ ดร. แถบ นิละนิธิ เป็นผู้สอน พีซิกส์อาจารย์หลวงประวัติวรวิชชุการี อาจารย์หลวงศรีสมรรถวิชากิจสอนพฤกษศาสตร์

ทุกวิชามีทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ วิชาพฤกษศาสตร์อาจารย์ก็ให้นักเรียนหาใบไม้แปลก ๆ มาวาดรูปแล้วก็บอกลักษณะของใบไม้ว่าเป็นอย่างไร เพื่อนเราบางคนเวลาหาใบไม้เพื่อให้เป็นที่ครื้นเครงก็ไปแบกเอาใบกระดาษมาซึ่งใหญ่เท่ากระดังมาในชั้น พวกเราก็หัวเราะกันครื้นเครง พออาจารย์เข้ามาเท่านั้น ท่านก็สั่งให้เขียนรูปใบไม้เท่าของจริงลงบนกระดาษ เล่นเอาเจ้าหมอนั่นวิ่งซื้อกระดาษวาดเขียนเสียหลายเล่ม

อาจารย์แถบสอนวิชาอินทรีย์เคมี เราเรียนรวมกันหลายคณะ ระหว่างบรรยายอาจารย์ชอบทบทวน ชี้ให้ตอบ เราทำไม่รู้หันไปดู ท่านก็บอกว่าคนที่หันนั่นแหละ เล่นเอาสะดุ้ง คนเรียนเก่งท่านไม่ค่อยถาม จำได้นักเรียนวิทยาศาสตร์ น.ส. เชื้อ วิชัยวัฒนะ สอบทีไรได้ที่หนึ่งทุกที ไม่ยักค่อยโดนถาม วิชาเคมีภาคปฏิบัติก็จะมีตัวอย่างสิ่งของให้หาว่ามีธาตุอะไรบ้าง ตามวิธีการ แต่บางคนไม่อย่างนั้น หาทางลัดเช่นดมดูบ้าง ชิมบ้าง ละลายน้ำแบบร่อนแร่บ้าง อาจารย์ผู้คุมก็ใจดีสมชื่อ คือ อาจารย์วารี เวลาส่งผลก็แอบดูเอาบ้างพาตัวตลอดรอดฝั่งไปได้ แต่ถ้าอาจารย์แถบเข้ามาดูทีไรสั่นกันหมด เพราะไม่ได้อ่านวิธีการ การทำปฏิบัติการไม่มีอะไรดีเท่าตอนทำเหล้า ทำกันหลายอาทิตย์ยืดเยื้อ ทำไปชิมไปหน้าแดงไปตาม ๆ กัน

เวลาผ่านไป สอบกลางปีได้บ้างตกบ้าง จนกระทั่งปลายปี คณะสัตวแพทย์เริ่มก่อสร้าง ตึกรูปขวางถนนเนื่องจากอาจารย์มัน เฟรดี ผู้ออกแบบคิดถึงทางลมและแสงแดด จนมีคนพูดว่าตึกมอญ เพราะเขาว่ามอญชอบขวาง ด้วยงบประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาทได้ตึก ๒ ชั้นโก้ ดูไกล ๆ คล้ายเรือตำน้ำ เคยเกร่ไปดูขณะก่อสร้าง พบเจ๊กกินข้าวต้ม ส่วนกับนั้นคือกรวดแช่เกลือ ถามว่าทำไมเป็นเช่นนั้น เขาบอกว่ากินแล้วมีแรง

ขึ้นปี ๓ เรียกว่าสัตวแพทย์ปี ๑ ย้ายไปเรียนตึกใหม่มี ๒ รุ่นด้วยกัน คือรุ่นพี่ (รุ่น ๑) และรุ่นน้อง (รุ่น ๒) รุ่นเรามี ๑๒ คน โหลหนึ่งพอดี รุ่นพี่มี ๙ คน รวม ๒๑ บ๊อกพอดี การเดินทางไปเรียนต้องต่อรถ มีรถขาวเดิน ๒ สาย ไปประตูน้ำ กับสายผ่านถนนพญาไท ซึ่งผ่านตึกสัตวแพทย์ด้วย ตัดกันที่ราชเทวี เราต้องต่อรถที่ราชเทวี เพราะที่ต่อรถนี้เองทำให้เพื่อนเราพบเจ้าสาวเพราะมาต่อรถเหมือนกันแต่ไปเรียนการเรือนที่วิสุทธ-คาม นี่แหละบ่อเกิดของร้านรวมทองในปัจจุบันละ การเรียนปีนี้เริ่มเรียนเกี่ยวกับสัตว์ เรียนกระดูก ซึ่งจะต้องท่องจำทุกส่วนสัดจนกระทั่งต้องเอากระดูกไปท่องที่บ้าน บางคนแอบขโมยกระดูกเอาไปเสียคนเดียว บางคนเอากระดูกขาตอนบนรูปร่างคล้ายปืนถือขู่เด็กก็มี ท่านผู้นี้คือ ม.ร.ว. สรวมสุข สุขสวัสดิ์ ถึงแก่กรรมยังไม่จบ แปลกระยะหลังมีนิสิตสัตวแพทย์สกุล สุขสวัสดิ์ เหมือนกันก็ถึงแก่กรรมขณะศึกษา การศึกษาเริ่มคึกคัก มีการเรียนขี่ม้า โก้อย่าบอกใครเลย นิสิตสัตวแพทย์ขี่ม้าเก่งจนถึงนำกีฬาขี่ม้าไปแสดงที่จุฬาฯ โดยเจ้าถิ่นจุดปะทัดใส่ อานไปเลย

พลตรี หม่อมเจ้าทองทีฆายุ ทองใหญ่ ทรงสอนวิชาสรีระวิทยาหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ทรงตรัสเสมอ ๆ ว่า "สัตวแพทย์เหมือนยังกะเพชรกะพลอย ชาติยังต้องการ" พระองค์ท่านทรงเรียนวิชาทหารม้า และเห็นว่าวิชาสัตวแพทย์สำคัญก็ทรงศึกษามาด้วย พระองค์ทรงโปรดให้นำสีฟ้าหม่นของทหารม้ามาเป็นสีสัตวแพทย์ด้วย รูปปั้นครึ่งพระองค์ท่านยังอยู่ที่กรมการสัตว์ทหารบก

สัตวแพทย์ทหารมาเป็นอาจารย์ ๒ ท่าน คือ หลวงสนั่น รักษ์สัตว์ (ยศครั้งสุดท้าย พลจัตวา) สอนวิชาการเลี้ยง ทุกครั้งที่ปิดเทอม ท่านจะพานิสิตไปดูสถานีต่าง ๆ ที่เลี้ยง

สัตว์ของทหาร อาทิ กาญจนบุรี ซับม่วง และเชียงใหม่ อีกท่านหนึ่ง คือ หลวงสนิทรักษ์สัตว์ (ยศครั้งสุดท้าย พ.อ.) ท่านอาจารย์ผู้นี้เกียรติประวัติสูงส่ง ท่านเรียนฝรั่งเศสสมัยหลวงพิบูลสงคราม หลวงประดิษฐ์มนูธรรม ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิต เมื่อมารับราชการก็มีเกียรติได้รับเหรียญดุษฎีมาลาเข็มศิลปวิทยา อาศัยท่านเป็นคนกลางรู้จักทั้งหลวงพิบูลสงคราม และหลวงประดิษฐ์มนูธรรม และไม่สนใจการเมืองจึงทำให้ท่านด้อยยศ คือเมื่อหลวงพิบูลสงครามเป็นใหญ่ก็บอกว่าหลวงสนิทรักษ์สัตว์ เป็นพวกหลวงประดิษฐมนูธรรม สมัยหลวงประดิษฐมนูธรรมเป็นใหญ่ก็บอกว่าหลวงสนิทรักษ์สัตว์เป็นพวกหลวงพิบูลสงคราม ดวงก็เลยจู่

นอกจากนั้นก็มีอาจารย์ฝรั่ง ๒ ท่าน คือ ดร. อาร์ พี โยนส์ กับ ดร. เอฟ ดับเบิลยู วิทเธอ

ดร. อาร์ พี โยนส์ อยู่เมืองไทยนาน ๆ เข้าใจภาษาไทยดี แต่ท่านไม่พูด บางทีท่านขอตะไกรเป็นภาษาไทยว่า "ตะกราย" เล่นเอาต้องวิ่งไปเปิดปทานุกรมไทย อังกฤษ และแล้วก็ไม่พบจนต้องมาถามใหม่ พุดโธ่ "ซิสเซอส์ เจ้าตะไกรนั่นเอง"

ดร. เอฟ ดับเบิลยู วิทเธอ ร่างสูงยาว เดินเก้งก้าง พูดอังกฤษชัด สนุก วันหนึ่งลูกศิษย์ไปถามว่า "อาจารย์ ทำไมจึงสูงนัก" ท่านยิ้มแล้วยกเท้าวางบนโต๊ะซึ่งท่านวางได้สบายแล้วถามว่า "ทำไมเท้าฉันใหญ่" ลูกศิษย์ก็เงียบ

พอผ่านไปถึงปี ๔ สงครามเริ่มเกิดในยุโรป สาเหตุเยอรมันเริ่มขยายอาณาเขตบุกแบบสายฟ้าแลบยึดประเทศต่าง ๆ จนกระทั่งบุกยึดโปแลนด์ ซึ่งมีสัมพันธ์ทางทหารกับอังกฤษ อังกฤษยื่นคำขาดให้เยอรมันถอนทหารออก เยอรมันไม่รู้คำว่าถอนเลยไม่ถอน อังกฤษก็ประกาศสงคราม การสงครามขยายตัวเป็นสงครามโลกลุกลาม สิ้นปีรุ่นที่จบการศึกษาไป ๘ คน ตกมาเรียนกับรุ่นเราหนึ่งคน ความจริงแล้วการศึกษาปี ๓,๔ และ ๕ ไม่ค่อยมีตก การมีคนตกซ้ำชั้นทำให้เรารู้สึกเย็นสันหลังไปตาม ๆ กัน โดยเหตุที่รุ่นมีคนตายไปหนึ่งคนเหลือ ๑๑ ก็พอดีมีคนมาเพิ่มก็เลยครบโหลเหมือนเดิม

ประเทศไทยประกาศสงคราม อาจารย์ฝรั่ง ๒ ท่านถูกควบคุมอยู่ในค่ายที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ญี่ปุ่นซึ่งเป็นกลางเริ่มมีบทบาท แนวโน้มเข้าไปเยอรมันจนกระทั่ง

เดือนธันวาคม ซึ่งเป็นเดือนปิดภาค อาจารย์หลวงสนิทรักษ์สัตว์พาไปเชียงใหม่ ดูกองผสมม้าแม่ริม คุณสุนทร ชวชาติ เพื่อนอาจารย์พาไปเลี้ยงสวนที่หนองเส้นใหญ่โตมีนักร้องจากคุ้มสาว ๆ สวย ๆ ทั้งนั้นมาร้องเพลงประชัน เราร้องกันจนหมดพุบ แม่ยังไม่หมด จำได้เพลงสุดท้ายแม่ร้องว่า "เงินหมื่นก็หาไม่ได้ ชะผู้ชายกาลี" อย่าว่าหมื่นเลย "สิบสลึงก็หาไม่ได้" ติดเนื้อติดตัวไปเชียงใหม่ก็สิบบาทเท่านั้น

วิทยุกระจายเสียงปลุกใจทุกเช้า ว่าใครบุก ไทยจะสู้เอาเลือดทาแผ่นดิน เราไปแม่ริม พบนายทหารชื่อยอด มีลูกสาวสวย ๒ คนเป็นนางงามปราจีนพึ่งย้ายมาอยู่ สวยจริง ๆ ลูกสาว เราทั้งหลายเรียกคุณยอดว่า "Father Top" ทั้งนั้น จนกระทั่งวันที่ ๘ ธันวาคม ญี่ปุ่นยกพลบุกประเทศไทยโดยขอผ่านเพื่อยึดครองเมืองขึ้นของอังกฤษ พันเคราะห์ไปที่ไทยยอมให้ผ่านและก็เลยเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น จับฝรั่งเข้าค่ายรวมทั้งอาจารย์เราด้วย เราเริ่มหงอย

ขากลับมากรุงเทพ ฯ สวนกับกองทหารญี่ปุ่นหลายขบวน จนกระทั่งมาที่คณะ ๆ ถูกญี่ปุ่นยึด มหาวิทยาลัยถูกญี่ปุ่นยึด เจ้ายุ่นเต็มไปหมด การสอบสิ้นปีไม่ต้องสอบ อาศัยผลการเรียน ผ่านหมด เราทั้งโหลสำเร็จ คนส่วนใหญ่เรียกรุ่นนี้ว่ารุ่นโตโจ เพราะโตโจเป็นนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นตอนบุกไทย

พวกเรารับพระราชทานปริญญาจากประธานผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ ทิพยอาภา

ในปริญญาเขียนว่า "ให้มีศักดิ์ และสิทธิตามปริญญานั้นทุกประการ"

เห็นไหมล่ะ เราเป็นบัณฑิตแล้ว